

ivn natuur
educatie

Groene Opkikker

Algemene informatie

IVN – Instituut voor Natuur, Educatie en Duurzaamheid

IVN is een landelijke organisatie met ±180 plaatselijke afdelingen. Het doel van het IVN is de betrokkenheid van mensen bij de natuur en milieu te vergroten, gericht op een duurzame samenleving. Een middel om dit te bereiken is natuur en milieu educatie.

Voor Woerden en omgeving zet een groot aantal vrijwilligers zich daarvoor in door bijvoorbeeld wandelingen en presentaties te organiseren.

Wilt u dit werk steunen, wordt dan donateur voor € 16,00 per kalenderjaar. U ontvangt onze 'Groene Opkikker' 3 maal per jaar. Wilt u meehelpen, staat het lidmaatschap open voor € 20,00 per jaar. Als gezin met meer dan 2 leden betaalt U €25,00. U ontvangt onze 'Groene Opkikker' 3 maal per jaar en het landelijk blad van het IVN Mens en Natuur.

Als je jonger bent dan 18 jaar kan je lid worden van de Jeugdgroep. Je betaalt € 12,50 per jaar en ontvangt onze 'Groene Opkikker' 3 maal per jaar.

Voor meer informatie kunt u mailen naar info@ivn-woerden.nl
Voor informatie zie www.ivn.nl/woerden of onze facebookpagina.

Verdere gegevens treft u op de laatste pagina aan.

Colofon

Groene Opkikker

Digitale informatie
Afd. IVN-Woerden en omgeving.

No. 2019 – 3

Redactie

Joke van Aarst-Volkers
Janny Kruitbosch-Vulpen
Wout Nagel

Vivian van Deel

De redactie verandert soms iets in uw tekst, doel: meer leesplezier.

Redactieadres

v. Hogendorplaan 7
3445 CG Woerden
Tel. 0348 41 57 88

E-mailadres

javolkers66@gmail.com
janny51.kruitbosch@gmail.com
w.nagel@gmail.com
vivian_boers@hotmail.com

Foto's

Redactie
(tenzij anders vermeld)
www.ivn.nl/woerden

Kopij vóór 1 januari 2020

□ Inhoudsopgave

4 Redactie

5 Bestuur

5 Een nieuw seizoen een nieuw begin

5 Agenda

5 Tot en met december

7 InBredius

7 Exploitant voor Hofstede

9 Nieuws uit de omgeving en IVN-land

9 Provincie Utrecht gaat bodemdaling tegen met lisdodde-experiment in Marickenland

9 Primeur: Tuiny Forest!

9 IVN lanceert haar Duurzaamheids Kalender -een duurzaam jaar-

9 Doe mee met de IVN #2uurnatuur Challenge!

10 Van leden en donateurs

10 Pff wat was het soms heet

10 Vaarexcursie

12 Veel bloemen en bijen in de zomerperiode

13 Vogelkijkgroep

13 Activiteiten in mei en juni 2019

15 Vleermuizenexcursie

15 Linschoterbos

16 Jeugdnatuurgroepen

16 Buitenbanjers/Plus t/m juli

20 Buitenbanjers in nieuwe jassen.

21 Interview

21 Vertrouwenspersoon

22 Om te onthouden

22 Handige websites

23 Column

23 Regen

25 NatuurNetNieuws/Junior

25 Huttentut

26 Een paar spinnenweetjes

27 Spinneneitjes, mmm lekker

27 Poep

28 Organisatie

28 Bestuur

28 Coördinatoren

28 Leden en donateurs

Redactie

In deze nieuwe Groene Opkikker hebben we weer geprobeerd een interessant en leesbaar geheel te maken.

Vanuit het Bestuur een bijdrage van onze penningmeester Henk Veldhuijzen over een nieuw seizoen en een nieuw begin van het IVN-jaar. De agenda is tot en met december ingevuld, maar houdt de website en andere bronnen in de gaten voor mogelijk nieuwe activiteiten.

Voor InBredius is gelukkig nu een nieuwe exploitant voor Hofstede gevonden; in een bijdrage kunt u hier meer over lezen.

Nieuws uit IVN-land bevat deze keer 4 items, die interessant zijn om te weten:

- Provincie Utrecht gaat bodemdaling tegen met lisdodde-experiment in Marickland
- Primeur: Tuiny Forest!
- IVN lanceert tevens haar Duurzaamheids Kalender -een duurzaam jaar-
- Doe mee met de IVN #2uurnatuur Challenge!

Van leden en donateurs deze keer 3 bijdragen, waarvoor dank; altijd leuk om te lezen wat de leden beleefd hebben in de natuur. Lees in deze Groene Opkikker over de Vaarexcursie, een stuk van de Vogelwerkgroep die weer bezig is geweest in mei en juni en de succesvolle Vleermuizenexcursie naar het Linschoterbos.

Natuurlijk ook weer de verslagen van André van Kleinwee over de bezigheden van de Buitenbanjers/Plus t/m juli. Extra bijzonder zijn de nieuwe outfits van de Buitenbanjers, ze zien er sinds september prachtig uit in hun nieuwe jassen.

Het Interview is deze keer met onze Vertrouwenspersoon Astrid Zaal en is zeker de moeite waard om even te lezen.

En natuurlijk niet te vergeten: de column van Romy! Ze schrijft over haar werk bij een schooltuin en natuurlijk was haar dochtertje Evy ook weer in de natuur te vinden.

We sluiten deze editie af met wat verrassende natuurweetjes over Huttentut, spinnen en poep.

Veel leesplezier.

Bestuur

Een nieuw seizoen een nieuw begin

De afgelopen maanden hebben we genoten van onze vakanties. De een wat verder weg dan de ander, maar na al het denk- en papierwerk van de afgelopen tijd waren we er wel aan toe.

Een aantal leden heeft in juni genoten van de boottocht over de Nieuwkoopse Plassen met de Blauwjantje van Natuurmonumenten en schipper en gids Kars Wilms. In deze editie komt André van Kleinwee er uitgebreid op terug.

Ook zijn we weer gestart met vergaderen en het huishoudelijk reglement, dat n.a.v. de nieuwe statuten moest worden aangepast, is ook gereed. Op de volgende ALV wordt de goedkeuring van de leden gevraagd en daarna kunnen ze definitief vastgesteld worden.

De komende maanden gaat het bestuur zich, als prioriteit, bezig houden met het beleidsplan. Het oude ligt er al enige tijd en door de vele wisselingen in het bestuur van de afgelopen jaren, waren we er nog niet aan toegekomen.

Ook hebben we met de gezamenlijke belangenverenigingen onze kritiek geuit op de ontwikkeling van de woningbouw in het Brediuspark achter het zwembad aan het J.P. Thijssepad. De uitritten waren dwars door het pad gepland en zouden uitkomen op 's Gravensloot. Daar was niemand het mee eens en we hebben daarom een alternatief ingediend.

Als vereniging hebben we ook een legaat mogen ontvangen van de erven familie Stolwijk, eigenaren van de voormalige sigarenwinkel in de Prinsenlaan. Het bedrag is/wordt besteed aan jassen met IVN-logo voor de inmiddels flink gegroeide jeugdgroep (de Buitenbanjers), het bestuur en de coördinatoren van de werkgroepen. Ook is er een aantal gereserveerd voor leden bij externe activiteiten.

Van het restant worden, ter nagedachtenis aan de heer en mevrouw Stolwijk, twee notenbomen geplant aan de oostzijde van de pluktuin.

Ook zijn we nog op zoek naar een vijfde bestuurslid. Wie zich geroepen voelt, mag zich melden bij het bestuur. Naast het vergaderen heerst er altijd een gezellige sfeer en de vergaderingen duren nooit langer dan 2 uur.

Als er nog iemand wil adverteren of adverteerders weet voor de Groene Opkikker kan men dit aan het secretariaat doorgeven.

Op 19 november a.s. vindt in het Baken een lezing over otters plaats. Hans Blom, de deskundige bij uitstek en ook actief rond de Nieuwkoopse Plassen, is hiervoor gevraagd. Reserveer vast de datum en nadere informatie volgt. Voor het overige wensen wij iedereen een genoeglijk, gezellige en veilige activiteiten toe, te beginnen met het Oogstfeest van 29 september a.s. bij InBredius.

Namens het Bestuur,
Henk Veldhuijzen

Agenda

September

Zondag 29 september

Verkoop van stekjes voor het Oogstfeest van zondag 29 september bij InBredius.

Samen met Marga Nagel hebben we meer dan honderd stekjes klaar staan om uw tuin weer aan te vullen. Denk aan de vlinders en de bijen, want voor elke klant ligt er een zakje zaad klaar om nu te zaaien, de natuur zaait zich immers ook uit, of wacht eventueel tot volgend jaar april.

Tot ziens bij de kraam.
Groet Marga en Cock

Zondag 29 september - Oogstfeest

Van 13.00 -17.00 uur vieren we het Oogstfeest. De hotspots zijn NME-Centrum InBredius en de historische moes- en pluktuin. Er zijn producten van het landgoed te koop: appels, peren en fruitsap uit de hoogstamboomgaarden van het landgoed en – afhankelijk van het weer in september – bloemen van de moestuin. Op de stekjesmarkt plantjes en zaden voor de tuin (zie hierboven).

Bij de **Hofstede Batestein** zijn Marcha en Dave Kortekaas, de toekomstige exploitanten van de hofstede, aanwezig. Zij vertellen over hun plannen om van de boerderij een gastvrij en levendig middelpunt van het Landgoed Bredius te maken. Bestuursleden van de Stichting Hofstede Batestein geven informatie over de restauratie van de boerderij. De Stichting Landgoed Bredius beantwoordt vragen over de toekomstige inrichting van het gebied rond de boerderij, over de aanleg van de natuurspeelplek, het beheer van het landgoed en vrijwilligerswerk op het landgoed.

Op het voorterrein van NME-Centrum InBredius vindt u de stekjesmarkt en de verkoop van fruit en Brediusap door de Fruitbomengroep van het landgoed. Stadsimker Chris van Iersel is er met honing en andere bijenproducten. Hier is het terras en worden de appels geperst voor vers sap. In InBredius staat het team van Abrona Brediushof klaar met koffie, thee, sap, zelfgebakken appeltaart en ander lekkers. De moestuin is heel mooi in deze tijd van het jaar. En er staat een trap-je-sapje Smoothiefiets om te smullen én te bewegen.

Voor de kinderen zijn er uitdagende en spannende activiteiten, zoals koken in de modderkeuken van het Modderlab, mais poffen, het blotevoetenpad, een activiteit van het Beweegteam en natuurlijk helpen bij het persen van het sap.

Toegang tot het feest is gratis. Voor verschillende activiteiten wordt wel een kleine bijdrage gevraagd (o.a. consumptiebonnen €1,50 per stuk, 4 bonnen voor €5,00, activiteitenkaart €3,50). Bij NME-Centrum InBredius is contant betalen en pinnen mogelijk. Flessen sap en fruit kunnen alleen contant afgerekend worden.

stekjesmarkt

fruitverkoop

Oktober

8 oktober - Lezing "Hoe kan ik mijn woning verduurzamen"

Op dinsdagavond 8 oktober is er om 20.00 uur (inloop van 19.30 uur) in InBredius een lezing voor leden- en donateurs over de mogelijkheden om je woning te verduurzamen.

De presentatie wordt verzorgd door Alex Koopman en Mieke Lendfers. Zij zijn o.a. actief in de Energiegroep Woerden en willen graag hun ervaring en kennis over het verduurzamen van je huis met jullie delen. Zij zijn geheel onafhankelijk en hebben geen commercieel belangen en staan los van leveranciers en de Gemeente.

De onderwerpen duurzaamheid, gasloos, klimaatakkoord, klimaatwet, enz. staan volop in de belangstelling en met alle informatie en initiatieven die voorbij komen, is het niet altijd eenvoudig om te bepalen wat de juiste en meest handige maatregelen zijn, die je kunt nemen.

In deze lezing komen de verschillende mogelijkheden van verduurzaming van je woning, met hun voor- en nadelen, aan de orde en wordt tijd en ruimte genomen voor vragen en discussie.

De verwachting is dat de lezing inclusief de vragen en informeel napraten circa 1,5 tot maximaal 2 uur zal duren.

In verband met de beschikbare ruimte graag uiterlijk een week van te voren aanmelden via mouthaan42@ziggo.nl

November

Zaterdag 9 november gaan we van 10.00 tot ongeveer 13.00 uur bij de vogelkijkwand snoeien e.d. in combinatie met het schoonmaken van de oeverwaluwand.

Verzamelen bij het bruggetje van Veldwijk om 10.00 uur. Meer informatie bij Arwin den Boer.
aa.den.boer@hetnet.nl

Dinsdag 19 november a.s. vindt in het Baken een lezing over otters plaats. Hans Blom, de deskundige bij uitstek en ook actief rond de Nieuwkoopse Plassen, is hiervoor gevraagd. Reserveer vast de datum en nadere informatie volgt.

InBredius

Exploitant voor Hofstede Batestein

Stichting Hofstede Batestein heeft op 26 augustus met Marcha en Dave Kortekaas een samenwerkingsovereenkomst getekend voor de exploitatie van de Hofstede Batestein in het Landgoed Bredius. Met deze overeenkomst komt de restauratie van de Hofstede weer een stap dichterbij. De Stichting is zeer verheugd met de komst van de nieuwe exploitant. Marcha en Dave hebben hun sporen verdiend in ondernemend en cultureel Woerden. Met deze rijke ervaringen heeft de Stichting er alle vertrouwen in dat ze de exploitatie van de Hofstede tot een succes zullen weten te maken.

De horeca in de Hofstede zal aansluiten bij de sfeer van het Landgoed Bredius en de historische Hofstede. Iedereen is van harte welkom: ouders en grootouders met kinderen en kleinkinderen, maar ook iedereen die een wandelingetje over het Landgoed maakt, dierenweide Kukele-Boe of het NME en de Educatieve Tuin bezoekt of komt spelen in de natuurspeelplek, die in de buurt bij de Hofstede zal worden aangelegd. Wandelaars en fietsers die door het Groene Hart trekken, vinden hier een heerlijk rustpunt.

De horeca zal van woensdag tot en met zondag open zijn met openingstijden die variëren met de seizoenen; in de winter 's avonds om acht of negen uur dicht en in de zomer om tien of elf uur dicht.

Marcha en Dave Kortekaas: "We hebben enorm veel zin in deze nieuwe uitdaging. Het Landgoed Bredius is een plek in de stad waar bijna iedere Woerdenaar van jongs af aan natuurlijk komt. In onze ogen miste het nog een hart, waar je na een mooie wandeling nog lekker even een koffie met appeltaart kunt bestellen of kunt afspreken voor een glaasje wijn aan het eind van de middag en waar je lekker en gemakkelijk kunt eten. Dat willen we zijn, onderdeel van het park, met een plek waar je welkom bent van zonsopgang tot zonsondergang, bij wijze van spreken. Vrolijk, open en eigenwijs. Terwijl de vogeltjes gewoon doorfluiten."

Gerard Lieverse: "Het vinden van een exploitant was voor de Stichting een essentiële voorwaarde om voort te kunnen met de plannen voor de restauratie van de Hofstede. De Stichting hoopt nu op korte termijn daadwerkelijk te kunnen starten met de aanbestedingsprocedure. Het zou mooi zijn als voorjaar 2021 de opening van de gerestaureerde Hofstede met het parkcafé van Marcha en Dave een feit zou zijn."

Bron: <https://landgoedbredius.nl/hofstede-b>

RDK Boomverzorging en Tuinonderhoud

- Boomverzorging
- Boom veiligheids inspecties en advies
- Vel rooi en bos werkzaamheden
- Tuin aanleg en onderhoud

Robert de Koning- waarder

www.rdkboomverzorging.nl

 Rdkboomverzorging

06-24920317

Nieuws uit de omgeving en IVN-land

Provincie Utrecht gaat bodemdaling tegen met lisdodde-experiment in Marickenland

De provincie Utrecht is op 15 juli gestart met het lisdodde-experiment in Marickenland in de polder Groot-Mijdrecht. Met deze pilot op 6 hectare wil de provincie onderzoeken hoe deze plant het beste groeit. Als dit experiment slaagt, wordt een grotere proef gestart op 50 hectare in Marickenland. Lisdodde kan helpen om bodemdaling terug te dringen, omdat de plant in laag water groeit. Er komt dan geen zuurstof bij het veen in de bodem, waardoor die minder zal inklinken. Daarnaast onttrekt lisdodde (kunstmatige) voedingsstoffen uit de bodem die de balans in de bodem verstoren, draagt het gewas bij aan een betere waterkwaliteit en kan de teelt van lisdodde mogelijk een extra inkomstenbron bieden voor de agrariërs in dit gebied.

Lees meer -> <http://www.marickenland.nu/>.

Primeur: Tuiny Forest!

Zes vierkante meter inheems microbos aanleggen in je eigen tuin? IVN introduceert in samenwerking met Sprinkl'r het 'Tuiny Forest'. Een compleet pakket van biologisch gekweekte inheemse bomen, struiken en kruiden voor in de tuin. Goed voor bijen, vlinders, vogels én voor jou. Er zitten alleen bomen in het pakket die goed tegen snoeien en toppen kunnen. Op deze manier kan je jouw Tuiny Forest zo hoog laten groeien als jij zelf wilt.

Lees meer -> <https://www.ivn.nl/tuiny-forest>.

IVN lanceert haar Duurzaamheidskalender -een duurzaam jaar-

Het doel van de kalender is om IVN afdelingen tips en ideeën te geven hoe ze duurzaamheid kunnen meenemen in hun activiteiten. Iedere maand staat in het teken van een thema: klimaatontwrichting, energie, voedsel, vergroening, biodiversiteit, consumptie, mobiliteiten. Alle thema's hebben een link met de relatie tussen natuur en duurzaamheid. In veel gevallen sluiten de thema's ook aan bij onze landelijke campagnes of andere belangrijke themadagen, zoals de warme truiendag of de "niet-winkeldag". Zo komt bijvoorbeeld in juni het thema waterkwaliteit aan bod (Slootjesdagen) of staat in oktober het thema bodem centraal (bodemdierendagen).

Lees meer ->

<https://www.ivn.nl/stuifmail-juni2019#IVN%20lanceert%20haar%20Duurzaamheidskalender%200-een%20duurzaam%20jaar->.

Doe mee met de IVN #2uurnatuur Challenge!

Uit onderzoek blijkt dat *natuur* gezond is en dat mensen die twee uur per week in de natuur doorbrengen, hun leven een hoger cijfer geven. Juist met de donkere herfstmaanden in aantocht is het belangrijk om naar buiten te blijven gaan! Doe daarom in oktober mee met de IVN #2uurnatuur Challenge! Natuur geeft je een boost om je fitter en vrolijker te voelen. De wetenschap bewijst dat het goed is voor je creativiteit, ontspanning, fysieke fitheid, concentratie en stemming. Helaas lukt het veel Nederlanders niet om genoeg tijd in de natuur door te brengen. Wil je wel vaker naar buiten, maar lukt het niet altijd? Met de IVN #2uurnatuur Challenge wordt je in de maand oktober uitgedaagd met verrassende opdrachten.

Lees meer -> <https://www.ivn.nl/2uurnatuur>

Van leden en donateurs

Beleef de natuur!

Pfft, wat was het soms heet de afgelopen tijd.

Wij zijn in het bezit van een kleine recreatiewoning aan de rand van de Veluwe en ik ben op zo'n hete dag verkoeling gaan zoeken in het bos en ben naar het Solse Gat gefietst en daar met mijn broodje, drinken en krant aan de picknickbank gaan zitten. Het is daar heerlijk rustig en er komen altijd wel wat mensen, vaak leeftijdsgenoten, die net als ik, deze plek in hun jeugd hebben leren kennen en die dan een praatje komen maken.

Zo heb ik met verschillende mensen gekeken naar een kever die op de picknickbank liep: een hele grote wel 2 of 3 cm. Lang, bruin en had een soort antennes aan beide kanten van de kop. Niemand kon opzoeken wat dit was, want je hebt daar geen internetbereik en later hoorde ik in Woerden dat het de meikever geweest moest zijn.

Later kwam er een brik aanrijden met een man en twee vrouwen. Zij bonden het paard vast aan een boom en kwamen naar de bank waar ik zat. "We komen even gezellig bij je zitten, als het mag" was hun welkomstgroet. "Tuurlijk, de bank is voor iedereen" zei ik. Zij laadden hun spullen uit: toastjes,

salades/smeerseltjes, wijnglazen, witte en rode wijn en spa rood. Ze smeerden de toastjes en legden dit op een groot bord en gingen lekker smikkelen en drinken en met elkaar praten met een volume waar de Bonaventurakerk nog stil bij is. En even later stak de mevrouw naast me een sigaret op en de man tegenover me een dikke sigaar.....

Zo heeft ieder zijn eigen manier om de natuur te beleven, maar mijn manier van natuurbeleving sloot hier niet zo goed bij aan, dus ben ik maar opgestapt. Ik had geen zin om me er druk over te maken: veel te warm!

Tekst en foto: Gerrie Epping

Vaarexcursie Nieuwkoopse plassen

Als vrijwilliger van de beheergroep van de Stichting Landgoed Bredius werk ik samen met Kars Wilms. Samen zetten we het beheerwerk uit op het Landgoed Bredius. Kars is ook vrijwilliger bij Natuurmonumenten als schipper en excursieleider. Tijdens onze werkzaamheden op het Landgoed Bredius hoorde ik van Kars de verhalen van zijn bootexcursies. "Zou het niet eens leuk zijn om met leden van het IVN Woerden weer eens rond te varen op de Nieuwkoopse plassen?" vroeg ik Kars. Echter dan wel een speciale excursie in de periode dat de purperreigers in de kolonie in juni aanwezig zijn. "Dat wil ik graag voor jullie doen", was zijn antwoord. De datum werd geprikt op dinsdagavond 18 juni.

Een vaarexcursie voor leden en donateurs werd via de mail verstuurd en er konden 25 personen mee in de boot. De excursie was dan ook binnen een paar dagen volgeboekt. Wij vertrokken om 18.30 uur met eigen auto's vanaf het Brediusshonk en het was een prachtige zonnige avond om een vaarexcursie te houden. 'S middags kreeg ik van Kars nog een mailtje om de deelnemers te waarschuwen voor die lastige kleine kriebelbeestjes "knutten" genaamd.

Om 19.00 uur gingen we met z'n allen in de boot op weg de Nieuwkoopse plassen op. Gelukkig stond er voldoende wind waardoor we geen last hadden van de knutten, die lastige kleine rietvliegjes die gigantisch irritant zijn in de zomermaanden.

De schipper stoomde goed door met de boot, want we moesten aan de andere kant van de Nieuwkoopse plassen zijn. Het was een klein uurtje varen naar de purperreigerkolonie. Vanaf het vertrek van onze boottocht zagen we aan de ene kant van het water rietkragen met *kattestaart*, *leverkruid* en *rietorchissen* en aan de andere kant prachtige landhuizen en nieuwe woonboten; het moet toch een voorrecht zijn om hier te kunnen wonen aan het plassengebied. Even later doemde voor de boot het bruggetje van het Meijepad op waar we onderdoor gingen naar de Noordeinderplas. Nadat we deze plas overgestoken waren, kwamen we tien voor acht aan bij de *purperreigerkolonie*. De boot werd stilgelegd en we zagen enkele *jonge purperreigers* met hun punkkuifjes op het nest staan.

Volwassen purperreiger

Jonge purperreiger op het nest

"Het is nog erg stil met het aanvliegen van de volwassen purperreiger" riep de schipper, waarop ik grapte: "Het is nog geen acht uur". Even over achten kwam de ene na de andere *purperreiger* de kolonie in vliegen. Soms ongelukkig landen tussen de struiken, maar de meeste zochten een hoge boomtop uit waar we ze goed konden zien. Een prachtig schouwspel waar iedereen in de boot van genoot.

Na ruim een half uur het schouwspel van de purperreigers te hebben gezien, ging de boottocht verder. De terugtocht ging door smalle slootjes waar langs de randen van de legakkers *moeraskartelblad*, *koningsvaren*, *ratelaar* en *rietorchissen* te zien waren. Langs de boot vlogen regelmatig grote libellen, zoals *oeverlibel* en *bruine glazenmaker*. Rond tien uur meerde de boot weer aan. We hadden er een prachtig vaarexcursie op zitten en voor herhaling vatbaar voor volgend jaar en dan zeker voor de mensen die niet mee konden.

Tekst en foto's: André van Kleinwee

Veel bloemen en bijen in de zomerperiode

In de vorige Groene Opkikker kon u al lezen dat in maart de bloemenweide in Molenvliet was ingezaaid. Het resultaat was prachtig deze zomer! Ik heb meerdere keren een paar meters extra gefietst of gelopen om alle bloemen én bijen te bewonderen en ik was niet de enige! Elke keer dat ik er was, liepen er ook andere Woerdenaren door de bloemenweide. Om foto's te maken of toch stiekem een paar bloemen te plukken (terwijl deze er speciaal voor de bijen en vlinders stonden). We maakten soms een praatje en ook op andere momenten hoorde ik leuke reacties. Ik hoop dat u ook bent gaan kijken deze zomer.

Naast deze bloemenweide kreeg Woerden nog een kleurrijke verrassing. De gemeente had langs de Steinhagenseweg kilometers berm ingezaaid met een bloemenmengsel. Hier is/was het ook een prachtig kleurenspeel van onder andere cosmea's, zonnebloemen en klaprozen.

Omdat beelden altijd meer zeggen dan woorden, zeker in dit geval, kunt u hier genieten van een paar foto's.

Tekst en foto's: Vivian van Deel

Vogelkijkgroep

Activiteiten in mei en juni 2019

Na het werk in maart was het riet voor de oeverwaluwand toch wel weer snel gegroeid. Omdat de oeverwaluwen hun nesten natuurlijk nog wel moeten bereiken, hebben we op dinsdagavond 21 mei met hand-heggenscharen het riet weer kort geknipt. We waren met zijn dertienen, waardoor de verstoring minimaal was.

We gaan aan de slag

Binnen een kwartier stonden we aan de koffie.

Op zaterdag 8 juni zijn we naar de Zevenhuizerplas geweest. Met zijn negenen trotseerden we harde wind en een fikse regenbui.

Mevrouw kuifeend met 5 jongen

Zomertaling op de Zevenhuizerplas

Jonge torenvalken, 6 stuks! Nabij Zevenhuizerplas op 08-06-2019

Tekst en foto's: Arwin den Boer

Vleermuizenexcursie Linschoterbos

Zoals inmiddels een traditie organiseerde het IVN Woerden tijdens het Europees weekend van de vleermuis een openbare wandeling over vleermuizen.

Dit jaar hebben we (gidsen Alex, Arwin, Peter en met ondersteuning van Lucy) gekozen voor zaterdag 24 augustus en als locatie het Linschoterbos. We verzamelden op het parkeerterrein bij Linschoten en troffen daar uiteindelijk negen enthousiaste deelnemers.

Na een kopje koffie/thee /koekje en een korte uitleg over deze bijzondere nachtzoogdieren was de zon op deze prachtige en warme avond, ver genoeg onder om gewapend met onze batdetectoren op pad te gaan.

We liepen langs de lange Linschoten richting het kasteel en direct begonnen onze batdetectoren te piepen en zagen/hoorden we de *gewone dwergvleermuis*, al snel gevolgd door de *laatvlieger*, waarvan het geluid wel op een tapdanser lijkt, en de *rosse vleermuis*, die vanwege zijn geluid ook wel de disco vleermuis genoemd.

Wat later hoorden en zagen we ook de *watervleermuis* over het water van de Lange Linschoten scheren. Deze vleermuis is goed herkenbaar aan zijn lichte/witte onderkant en ook zijn gedrag (laagvliend over het water vangt hij zijn prooi) is afwijkend van dat van andere vleermuissoorten.

Na ongeveer anderhalf uur waren we weer terug op de parkeerplaats en konden we terugkijken op een geslaagde avond met leuke en geïnteresseerde deelnemers.

Peter, Alex en Arwin

Tekst Peter Mouthaan

Foto's Lucy Vismans.

Jeugdnatuurgroepen

Buitenbanjers mei

Zaterdag 4 mei hadden we drie leuke natuuropdrachten op verschillende plekken op het Landgoed Bredius. Bij het nieuwe vogelscherm in het Buitenbanjerterrein hadden we een vogel opdracht van *kijken en luisteren* naar verschillende vogels. Ook werd er gekeken naar de snavels van vogels, wat eet een koolmees met zijn priemsnavel en een eend met zijn slobbersnavel?

Een paar keer moesten we deze ochtend naar binnen vluchten voor felle hagelbuien. In de Educatieve Tuin hebben we gekeken naar hommels, insecten en wilde bijen. Als laatste opdracht hebben we een fluitenkruid orkest geformeerd. Op de holle stengel van fluitenkruid in verschillende lengtes kon naar hartenlust worden geblazen en het was oorverdovend.

Buitenbanjers Plus mei

Het vogelscherm wordt tijdens natuurexcursies voor de basisscholen regelmatig gebruikt. Vanuit de excursie begeleiding van InBredius kreeg ik de vraag om nog een opstapje te maken, zodat leerlingen ook door de bovenste kijkopening kunnen kijken. Een leuk klusje voor de Buitenbanjers Plus groep. Zaterdag 18 mei samen met Marijn dit klusje geklaard, want de overige Buitenbanjers hadden andere verplichtingen.

Buitenbanjers juni

Met prachtig weer hebben we zaterdag 1 juni een bezoek gebracht aan Boer Bert. Er waren minder Buitenbanjers, omdat sommigen een lang weekend weg waren i.v.m. Hemelvaartsdag. Bij Boer Bert is veel te zien, niet alleen koeien en paarden, maar ook kleine dieren, zoals konijnen en kippen met kuikens. Ook een imker heeft ons het belang van bijen voor ons voedsel uitgelegd. In de open stallen zagen we prachtig *de boerenzwaluwen* in- en uit vliegen en hun nestjes op de balken. Achter in het land hebben we goed het slootkantbeheer kunnen zien. Bij het maaien blijft een strook langs de sloot van ruim 2 meter staan voor planten en bloemen, die weer belangrijk zijn voor verschillende insecten. Langs de oever kwamen we ook *watermunt* tegen die heerlijk naar pepermunt rook. We hebben een heerlijke ochtend op de boerderij gehad en de tijd vloog om.

Buitenbanjers Plus juni

Zaterdag 22 juni hebben de Plussers weer enkele beheerwerkzaamheden verricht. Zo zijn de graspaden glad geschoren en is er rond het vogelscherm met de bosmaaier gemaaid. Aan de voorzijde van het vogelscherm is het van belang dat het riet kort gehouden worden om van achter het scherm zicht te houden op het water. Het Buitenbanjerterrein is inmiddels een bijzonder stukje natuur geworden. Langs het riet bloeien enkele *rietorchissen* en in de beplantingsvakken de *breedbladige wespenorchis*. Door de afwisseling in begroeiing verblijven er verschillende vogels. Dit dankzij de Buitenbanjers en de Buitenbanjers Plus groepen.

Buitenbanjers juli

rietorchis

Zaterdag 6 juli was de laatste activiteit voor de zomervakantie. Het jaar hebben we afgesloten met een dag in de natuurspeelplek Steinse Groen in Gouda. Heerlijk ravotten in de natuur met zand, water en zelf de natuur ontdekken. Om 9.30 uur was het verzamelen bij het station Woerden. Vele Buitenbanjers waren ruim voor tijd aanwezig, want ze hadden er zin in. Even voor tien met de trein naar Gouda Goverwelle en dan nog 10 minuten lopen. Bij aankomst in de natuurspeelplek werden alle tassen en rugzakken gedropt bij een picknickset en het avontuur kon beginnen. Bij de Buitenbanjers was Max van Bommel jarig geweest en hij trakteerde op heerlijke koeken. We hebben uiteraard voor de jarige Max gezongen. Silas en Ruben Hueting hebben deze dag afscheid genomen van de Buitenbanjers, omdat ze gaan verhuizen naar Scherpenzeel. Na een dag ravotten en spelen waren we rond 15.00 uur weer terug in Woerden. Nu eerst vakantie houden en in september gaan we weer starten met de activiteiten.

Buitenbanjers in nieuwe jassen

Bij onze eerste activiteit na de zomervakantie hebben de Buitenbanjers de oude bodywarmer omgeruild voor een nieuwe eigentijdse jas. Omdat niet iedereen aanwezig was, ontbreken enkele Buitenbanjers op de foto. Met de nieuwe opdruk is nu duidelijk dat we voor de natuur zijn.

Voorzijde jas

Achterzijde jas

Foto's en tekst: André van Kleinwee

Interview

Vertrouwenspersoon Astrid Zaal

Elke IVN-afdeling heeft een vertrouwenspersoon, zo ook IVN Woerden. Bij ons is dat Astrid Zaal en Vivian heeft haar hierover geïnterviewd. Astrid vertelt onder andere wat haar rol is en voor welke dingen je bij haar terecht kunt.

Werkzaam in de thuiszorg

Astrid is in 1976 als 17-jarige in Woerden komen wonen. Ze ging aan de slag bij een verzorgingstehuis waar ze ondertussen een opleiding volgde. Na 7 jaar is ze overgestapt naar de thuiszorg waar ze met plezier heeft gewerkt, totdat de kinderen kwamen. Na 10 jaar is ze toch weer de thuiszorg in gegaan waar ze uiteindelijk nog 17 jaar heeft gewerkt. Tevens deed ze nog een opleiding tot sociaal werker in Leiden, iets wat nu goed van pas komt in haar rol als vertrouwenspersoon.

Betrokken bij IVN Woerden

Haar twee kinderen gingen vroeger naar de Bosuilen, de jeugdgroep die nu de Buitenbanjers heet. André van Kleinwee was daar toen ook al actief en vroeg Astrid of ze mee wilde helpen met de Bosuilen. Helaas moest ze daar na een tijdje mee stoppen in verband met weekenddiensten. Maar 10 jaar geleden kon ze gelukkig weer meedoen, omdat ze geen weekenddiensten meer draaide. Zo'n 3,5 jaar geleden meldde Astrid zich aan voor het bestuur van IVN Woerden en werd ze tegelijkertijd vertrouwenspersoon. Inmiddels heeft ze het bestuur verlaten, maar is Astrid nog wel vertrouwenspersoon.

Wat doet een vertrouwenspersoon

Een vertrouwenspersoon kan ingeschakeld worden voor advies en/of bemiddeling als er ongewenst gedrag ervaren wordt door een lid van de afdeling. Dat kan bijvoorbeeld gaan om pesten, agressie, geweld, intimidatie, discriminatie of als je niet lekker in je vel zit. Astrid kan dan in een gesprek een luisterend oor bieden, advies geven, bemiddelen of eventueel doorverwijzen naar een instantie. Een vertrouwenspersoon is er niet om de problemen op te lossen, maar om samen met de betrokkene(n) op zoek te gaan naar een oplossing. Er hoeft trouwens niet altijd een oplossing voor iets gevonden te worden, het is ook prima als iemand zijn of haar verhaal gewoon even kwijt kan bij Astrid.

Scholing voor vertrouwenspersonen

Vanuit de provinciale vestiging IVN Utrecht is sinds kort scholing gestart voor alle vertrouwenspersonen uit de regio. De groep is nu een keer bij elkaar gekomen en in oktober is de tweede bijeenkomst gepland. Voor Astrid is dit zeer waardevol, het is fijn om met andere vertrouwenspersonen ervaringen uit te wisselen en casussen te behandelen. Astrid heeft ook een handig boek gekregen waarmee ze haar rol als vertrouwenspersoon nog beter kan invullen. Daarnaast is ze dit jaar met Joke van Aarst ook naar een bijeenkomst van de Scouting geweest over hetzelfde onderwerp.

Contact opnemen

Wil je contact opnemen met Astrid, kan dat via ivn.vertrouwenspersoon.woerden@gmail.com. Astrid gaat dan in gesprek met jou. Belangrijk om te onthouden: een vertrouwenspersoon gaat altijd vertrouwelijk om met de informatie van de leden. Er geldt een geheimhoudingsplicht.

Tekst: Vivian van Deel

Tuinderij De Groenteboer

biologische groenten, fruit & bloemen vers van het land

Welkom!

Elke zaterdag verkopen wij onze groenten ook op de streekmarkt, 9 – 17 uur, Woerden

www.tuinderijdegroenteboer.nl

Om te onthouden

Handige websites

www.ivn.nl

www.ivn.nl/woerden

www.groen-natuurlijk.nl

www.slimwoner.nl

www.inbredius.nl

www.birdfocus.nl

www.hugokotestein.nl

www.sovon.nl

www.ravon.nl

www.eis-nederland.nl

www.nmu.nl

www.vogelbescherming.nl

www.dekievitharmelen.nl

www.odin.nl

www.mycologen.nl

www.vogeldagboek.nl

www.padden.nu

www.bewustbiologisch.nl

www.telmee.nl

www.veldwerkwinkel.nl

www.vogelgeluid.nl

www.zoogdiervereniging.nl

www.vlinderhof.com

www.zaadgoed.nl

www.landgoedbredius.nl

www.naturetoday.com

Column

Regen

Het is zomer in ons landje. Warm, heet, nat, fris, ontzettend nat en weer heet. Klimaatveranderingen waar we aan moeten gaan wennen, denk ik zo. Vooral met de zomerse vakantieweken is het altijd maar weer afwachten wat het weer gaat doen. De laatste jaren maakt het niet uit waar je heen gaat. In Zuid-Frankrijk kan het ook voelen alsof je gewoon in Nederland zit. Onze eerste week vakantie was best wel regenachtig en fris. Maar dat deed onze dertelende dreumes niet. Met blauwe lippen, laarzen, 3 truien, legging en broek wilde ze lekker naar buiten. Als we samen geweest waren, hadden we een kroegje opgezocht, maar tegenwoordig trek je zelf ook regenkleding aan en ga je op avontuur. Ach, regen wat deert het..

Sinds juni ben ik schooltuin-juf in Amstelveen. Hier geef ik 2 dagen les aan een aantal groep 5 klassen uit de buurt. Ik lach me soms kapot met de kinderen, maar ze verbazen me ook. De één komt met nepnagels, lakschoenen en in een wolk parfum naar de les, dat gaat niet werken denk je dan. Maar als je dit meisje bezig ziet in haar tuin, mensen toch, dan is er niks van het dametje te merken! En dan zijn er de stoere jongens uit de klas die mij erbij halen als er een spin op hun rode biet zit.

Soms staan we in de regen te werken. Aan de kinderen merk je vaak niet dat ze het vervelend vinden. Ze klagen eerst even, maar aan het eind van de les komen ze terug met de modder onder hun nagels en handen vol oogst. Ze snappen dat onkruid weg moet, want anders heb je geen oogst en dat is toch wel het belangrijkste! Want wie slaat er nou niet een wedstrijdje Gekste Wortel of Giga Courgette over. Ze zijn trots op hun tuintje en werken er hard voor. Ze leren er zoveel, naast tuinieren. Gezond verstand, lekker eten, sociale en emotionele ontwikkeling. En het mooie is dat ze hun kennis ook meenemen naar thuis, van de ouders wordt weer verwacht dat ze wat maken van die Gekke Wortels en van die Giga Courgette. (Juf, mijn vader wist niet eens hoe een courgette groeit. Juf, mijn moeder heeft de andijvie weggegooid, ze vond het te veel werk om schoon te maken)

Ik hoop dat onze dochter later ook een schooltuintje krijgt. Tot die tijd kunnen we nog vaak oefenen in onze moestuin. De pluktijd is aangebroken en we bakken en koken wat af met de bietjes, wortels, courgettes en tomaten. De besjes van de braam en Japanse wijnbes zijn ook goed om te plukken. Onze dreumes heeft dit ook door. Ze zag dat ik ze plukte en liet haar proeven. Ja, dan kan ik het net zo goed zelf doen, vond ze. En natuurlijk zag ik haar gezichtje af en toe vertrekken bij een zure. Bij de bramen was het lastiger, want daar zaten af en toe al wat verdroogde aan, maar ja ze zien er goed uit... Ze snoept er lekker van en geniet dat ze het zelf mag doen. Ook met het verwerken van de groenten helpt ze graag mee, samen bietjes snijden en wortels raspen. Gelukkig heb ik een goede vlekkenverwijderaar!

Over een paar weken wordt ze alweer 2 jaar. Twee jaar lang genieten we al van al haar ontdekkingen. Het zal altijd bijzonder blijven om een kind te zien opgroeien en we koesteren haar zo ontzettend veel. Ik kijk uit naar de volgende fase met onze peuterdochter. Zal ze het nog leuk vinden om op ontdekking in de tuin te gaan of zal haar interesse door iets anders worden gewekt. Hoe dan ook; When she is happy, we are happy!

Lieve groet van Romy (en Evy)

Natuurwinkel Woerden

**VOOR AL JE
BIOLOGISCHE
BOODSCHAPPEN!**

*een ruim assortiment
heerlijke kazen en
vers brood, dagelijks
verse groente en fruit*

WWW.NATUURWINKELWOERDEN.NL

NATUURWINKEL WOERDEN
Nieuwstraat 3-5
3441 EA Woerden
Tel. 0348 - 418 882

ma gesloten
di t/m do 09.00-18.00 uur
vrij 08.30-20.00 uur
za 08.30- 17.00 uur

**NATUUR
WINKEL**

je bent wat je eet

Huttentut

Huttentut. Spreek het eens een paar keer achter elkaar uit en dan wil je weten wat of wie zich verbergt achter die naam. Het zou zomaar een oud-Hollands (streek)gerecht kunnen zijn, maar het is een van de oudste Nederlandse cultuurgewassen. In Europa wordt het gewas al ruim 3000 jaar verbouwd. Mogelijk is huttentut oorspronkelijk afkomstig uit West-Azië.

Huttentut (= vals vlas), ook wel dodder, deder, karmil, kremil of gekkenzaad genoemd, is een plant uit de kruisbloemenfamilie. 'Natuurlijke Historie van Nederland' (1859) vermeldt dat Huttentut 'eene verbastering van *Uit en Tuit*' is en Vlasdodder 'eene verbastering van *Vlasdooder*'.

Bron foto rechtsboven: www.hunebednieuwscafe.nl

Huttentut komt over het hele Noordelijk halfrond in het wild voor. Op de zogenaamde raatakkers (Celtic Fields) in de ijzertijd werd het gewas al verbouwd voor het winnen van plantaardige olie, die gebruikt werd in lampen en als strijkmiddel van natuurlijke verven. De olie is heel gezond door o.a. de hoge concentratie omega-3 vetzuren en antioxidanten. Het kaf werd gebruikt als veevoer voor schapen of tot koek geperst als krachtvoer voor het vee. Van de stengels werden borstels en manden gemaakt en gebruikt als dakbedekking of als grondstof van de papierindustrie.

Huttentut groeit op de allerarmste gronden, ook zonder kunstmest, waardoor onkruidbestrijding eigenlijk niet nodig is, want huttentut ontkiemt en groeit snel. De eenjarige plant heeft gave of getande, stengelomvattende bladeren en gele bloemen, vooral voor bijen is het een erg geliefde bloem vanwege de hoeveelheid nectar.

De Germanen gebruikten de plant als groente bij champignons of bij een tijdens de jacht gevangen konijn. Uit analyses van de maaginhoud van veenlijken blijkt dat de (laatste) maaltijden bestonden uit pap of moes die voornamelijk was samengesteld uit primitieve gerst, vruchten van duizendknoop en graansoorten, zoals vlas en huttentut.

Rond 1930 wordt de soort hier niet meer als gewas gekweekt, maar men verbouwt huttentut om de historie levend te houden op de Celtic Fields op het Wekeromse zand bij de IJzertijdboerderij waar nog zichtbare restanten van één van de grootste Celtic Fieldsystemen van Nederland te vinden zijn.

Foto drachtplanten.nl

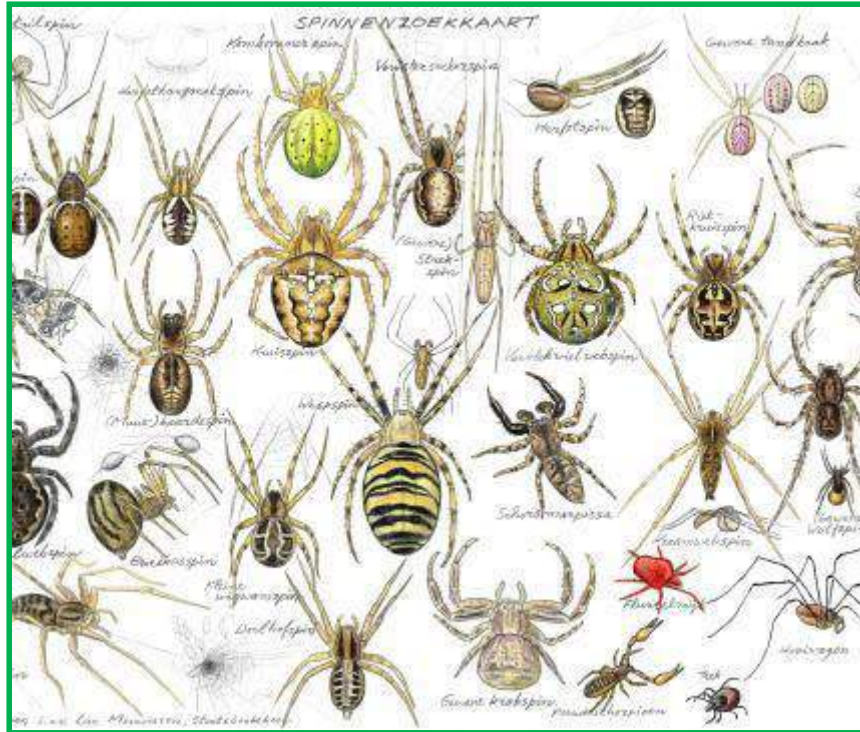

Een paar spinnenweetjes

In de herfst zie je ze opeens overal weer: spinnen en spinnenwebben. De webben zijn vaak goed zichtbaar door de dauwdruppeltjes: prachtig! Maar al die spinnen leven niet alleen in je tuin...

Spinnen in huis

Er leven ongeveer 1000 spinnen in één huis. Niet schrikken, want gelukkig zie je ze bijna niet en bovendien doen ze niets. Meestal verstoppen ze zich ergens en willen ze niets met je te maken hebben.

Geen insect

Insecten hebben 6 poten, maar een spin heeft er 8. Bovendien bestaat het lichaam van een spin uit twee delen en het lichaam van een insect uit drie of soms nog meer delen.

Web maken

Een spin heeft ongeveer 1 uur de tijd nodig om een web te maken. Spinnen maken meestal iedere ochtend een nieuw web, als het overdag beschadigt, dan repareren ze dat.

Kleverig web

Om te voorkomen dat een spin in zijn eigen net blijft vastplakken, bestaat het frame uit draden die niet kleverig zijn, zodat de spin over deze draden kan lopen. Alleen de 'spaken' van het net zijn kleverig.

Leeftijd

De meeste spinnen worden gemiddeld één tot soms vijf jaar oud. Ook zijn er spinnen die maar een paar maanden leven.

Spinnendraad is sterk

Het draad waarmee spinnen hun web maken ziet er misschien niet sterk uit, maar dat is het wel! Zelfs vijf keer zo sterk als staaldraad van dezelfde dikte.

Vreemde spieren

Spieren van spinnen werken best vreemd. Die spieren kunnen de poten alleen intrekken, maar niet meer naar buiten duwen. Daarom moeten spinnen eerst een waterige substantie in hun poten pompen voordat ze ze weer kunnen strekken. Lastig hoor.

Spinneneitjes, mmm lekker

Zet de kippeneitjes op met koud water. Als het water kookt, haal je ze van het vuur na 7 minuten en spoel ze af met koud water (laten schrikken). Laat ze afkoelen en snij ze in de lengte doormidden.

Lepel het eigeel eruit, prak het in een schaaltje fijn met mayonaise, een beetje olie, peper en zout en roer het tot een gladde massa. Schep het eigeel met een lepeltje voorzichtig terug in de uitgeholde eitjes.

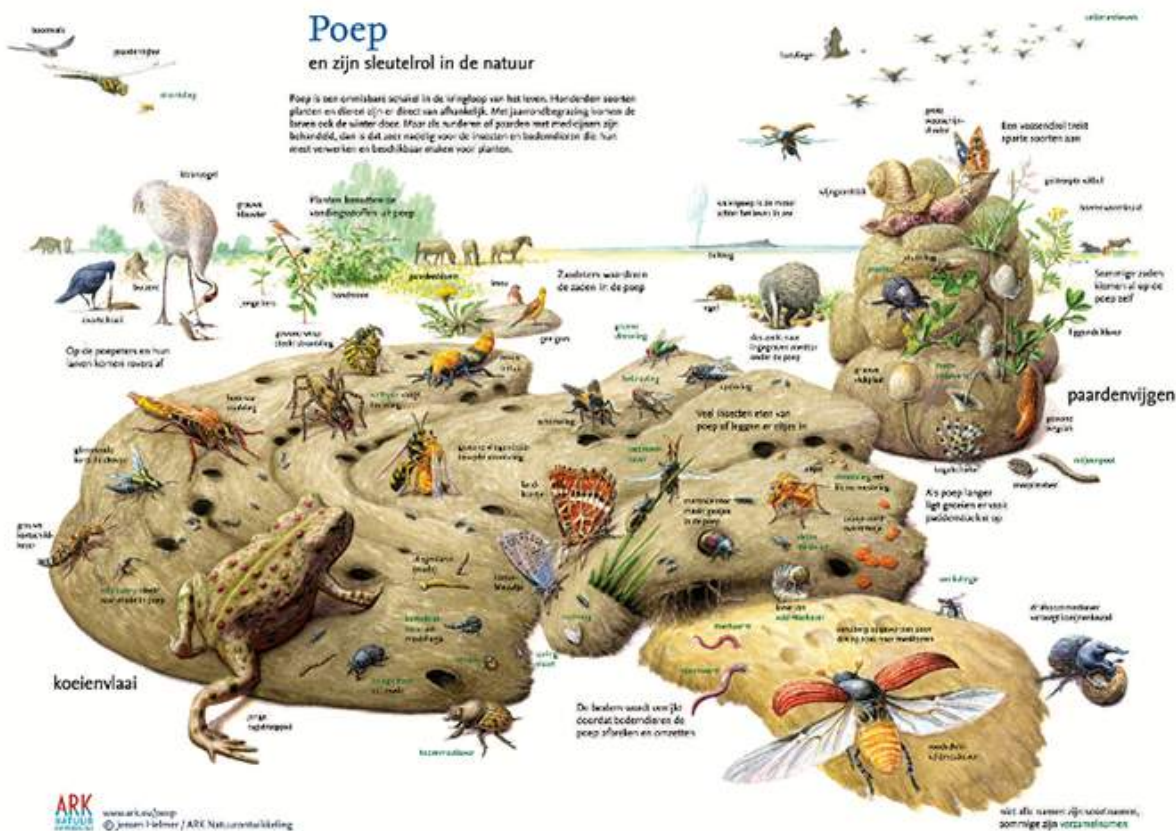
Snij zwarte olijven doormidden en leg die midden op het eigeel. Snij nog meer olijven doormidden en snij van de helfjes

'spinnenpootjes'. Kijk maar naar het voorbeeld. Leg ze netjes naast het lijfje... en je weet het, spinnen hebben acht pootjes.

Eet smakelijk!

Poep

In de poep van dieren leeft van alles: andere dieren, planten en schimmels. Er gebeurt veel op en rond de poep. Kleine diertjes eten ervan, leggen er eitjes in en eten ook elkaar wel eens op. Ga zelf eens op poep-onderzoek in de natuur en ontdek wat er allemaal op en in poep leeft.

Deze zoekplaat helpt je er bij. Een vergrootglas is ook wel handig. Wil je tips waar je poep kan vinden, kijk dan op de website www.ark.eu.

De lijst van dieren en planten die leven van poep is haast eindeloos.

ARK-tekenaar *Jeroen Helmer* heeft de meest opvallende bij elkaar gezet op een overzichtsplaat. Zoekplaten van ARK kun je gratis downloaden via www.webwinkel.ark.eu/ bij tekeningen.

Bron: Ark Natuurontwikkeling

Organisatie

Bestuur

Voorzitter	André van Kleinwee		andrevankleinwee@ziggo.nl
Secretaris/contact-persoon	Wout Nagel Vaartuigenlaan 64 3448 WP Woerden	06-22926472	ivnsecretariaat.woerden@gmail.com
Penningmeester	Henk Veldhuijzen		hr@veldhuijzen.net
Bestuurslid	Gerrie Epping		gerrie.epping@vanmuijen.nl
Bestuurslid	Vacant		

Coördinatoren van de Werkgroepen:

Cursussen en lezingen	Vacant		
Educatieve Tuin/ stekjesmarkt	Cock Le Grand	0348-402753	c.le.grand@hotmail.com
Excursies voor leden en donateurs	Vacant		
Gidsenwerkgroep	Vacant		
Jeugdnatuurgroep	André van Kleinwee	0348-422962	andrevankleinwee@ziggo.nl
Landschapsbeheer	Erwin Meijer	0348-432530	erwin.meijer@ziggo.nl
Natuurkoffer	Cock Le Grand	0348-402753	c.le.grand@hotmail.com
NME Scholenwerkgroep	Joke Vesseur	0348-415853	joke.vesseur@planet.nl
Plantenwerkgroep	Joke Vesseur	0348-415853	joke.vesseur@planet.nl
Publiciteit	Ben Vermeij	0348-415309	b.vermeij@ziggo.nl
Redactie	Joke van Aarst	0348-415788	javolkers66@gmail.com
Vertrouwenspersoon	Astrid Zaal		ivn.vertrouwenspersoon.woerden@gmail.com
Vogelkijkgroep	Arwin den Boer	0348-445152	aa.den.boer@hetnet.nl
Websitebeheer/Facebook	Vivian van Deel	06-42060712	vivian_boers@hotmail.com
Zondag- en woensdag- middag-openstellingen InBredius 13 uur tot 16 uur	Lisa van Hemert		lisavanhemert@hotmail.com

Leden / Donateurs:

Contributie 2019 per kalenderjaar	als lid, €20,00 als donateur, €16,00 als jeugdlid, €12,50 gezin met meer dan 2 personen €25,00	Banknummer IVN Woerden: NL 87 TRIO 039.04.67.413
Opzeggen	twee maanden voor het einde van het kalenderjaar, schriftelijk bij de ledenadministratie	

